

<i>Rodzaj dokumentu:</i>	Zasady oceniania rozwiązań zadań
<i>Egzamin:</i>	Egzamin maturalny
<i>Przedmiot:</i>	Język angielski
<i>Poziom:</i>	Poziom rozszerzony
<i>Forma/Formy arkusza:</i>	EJAP-R0-700
<i>Termin egzaminu:</i>	9 maja 2022 r.
<i>Data publikacji dokumentu:</i>	28 czerwca 2022 r.

Rozumienie tekstów pisanych

Zadanie 1.

Zadanie	Wymagania egzaminacyjne 2022		Poprawna odpowiedź
	Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe	
1.1.	II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie wypowiedzi [...] pisemne o różnorodnej formie i długości [...].</i>	3.3) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	B
1.2.			A
1.3.			A
1.4.			C

Zadanie 2.

Zadanie	Wymagania egzaminacyjne 2022		Poprawna odpowiedź
	Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe	
2.1.	II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie wypowiedzi [...] pisemne o różnorodnej formie i długości [...].</i>	3.6) Zdający rozpoznaje związki pomiędzy poszczególnymi częściami tekstu.	E
2.2.			B
2.3.			D
2.4.			A

Zadanie 3.

Zadanie	Wymagania egzaminacyjne 2022		Poprawna odpowiedź
	Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe	
3.1.	II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie wypowiedzi [...] pisemne o różnorodnej formie i długości [...].</i>	3.3) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	A
3.2.			B
3.3.		3.2) Zdający określa główną myśl [...] części tekstu.	C
3.4.		3.3) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	A
3.5.		3.1 R) Zdający oddziela fakty od opinii.	C

Znajomość środków językowych

Zadanie 4.

Zadanie	Wymagania egzaminacyjne 2022		Poprawna odpowiedź
	Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe	
4.1.	I. Znajomość środków językowych. <i>Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].</i>	1. Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].	B
4.2.			C
4.3.			B
4.4.			A

Zadanie 5.

Zadanie	Wymagania egzaminacyjne 2022		Poprawna odpowiedź
	Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe	
5.1.	I. Znajomość środków językowych. <i>Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].</i>	1. Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].	<i>turned</i>
5.2.			<i>for</i>
5.3.			<i>neither</i>
5.4.			<i>as</i>

Zadanie	Inne akceptowane odpowiedzi	Przykładowe nieakceptowane odpowiedzi
5.1.	---	<i>came / proved / figured / took / went / found / was / got / set / brought / pointed / looked / made turns / puts / moves / looks</i>
5.2.	<i>by / through</i>	<i>of / as / about / from / with / to / in / on</i>
5.3.	---	<i>nor / never / when / this / sometimes / not / anyway / either / none / hardly / even / mostly / therefore</i>
5.4.	---	<i>by / at / in / for / despite / just / either / seeing / witnessing / noticing / expecting / having / showing / considering / introducing / getting</i>

Zadanie 6.

Zadanie	Wymagania egzaminacyjne 2022		Poprawna odpowiedź
	Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe	
6.1.	I. Znajomość środków językowych. <i>Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].</i>	1. Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].	<i>him from completing</i>
6.2.			<i>carrying the biggest</i>
6.3.			<i>about other people's opinions</i>
6.4.			<i>were unable to download</i>

Zadanie	Inne akceptowane odpowiedzi	Przykładowe nieakceptowane odpowiedzi
6.1.	<p><i>his completing of</i> <i>him/his completing</i> <i>his completion of</i> <i>him from completion of</i> <i>him completely from finishing</i> <i>him completely from doing</i> <i>him from completely finishing</i></p>	<p><i>him to complete</i> <i>him to have completed</i> <i>that he completed</i> <i>that he wouldn't complete</i> <i>that he had completed</i> <i>he didn't complete</i> <i>he hasn't completed</i> <i>he hadn't completed</i> <i>him by completing</i> <i>him in completing</i> <i>him from not completing</i> <i>her from completing</i> <i>him of completing</i> <i>his completement</i> <i>him from completed</i> <i>his possibility/opportunity/ability/chance to complete</i> <i>him against completing</i> <i>him from completing of</i> <i>his/him having completed</i></p>
6.2.	<p><i>carrying this/that biggest</i> <i>carrying up/down/in/out/away the biggest</i> <i>carrying only the biggest</i> <i>your carrying the biggest</i></p>	<p><i>if I carried the biggest</i> <i>if I carry the biggest</i> <i>to carry the biggest</i> <i>the bigger / bigger / a big</i> <i>carrying the big / the bigger / this big</i> <i>carrying up this big</i> <i>carrying me this big</i> <i>carry on this big</i> <i>of carrying the biggest</i> <i>about carrying this big</i> <i>if I could carry the biggest</i> <i>my carrying the biggest</i> <i>carrying one big</i> <i>carring the biggest</i> <i>carrying the biggest</i></p>

		<i>carrying the largest carrying on/off the biggest</i>
6.3.	<i>over other people's opinions at other people's opinions</i>	<i>of other people's opinions about other peoples' opinions about other peoples opinions because of other people's opinions for/on other people's opinions about other opinions about the people opinions about other people's opinion about other people opinions about other's people opinions on other people's opinions because of others people opinions other people's opinions with other people's opinions what is other people's opinion what other people opinion is what other people's opinions are about people's opinions</i>
6.4.	---	<i>weren't able to download had been unable to download would be unable to download are unable to download being unable to download will be unable to download had/have been unable to download was unable to download could not download have been unable downloading were unable of/with downloading were unable to downloading were unable to download</i>

Uwagi do zadań 5. i 6.

1. Odpowiedź uznaje się za poprawną **tylko** wtedy, gdy wpisywane wyrazy lub fragmenty zdań są **w pełni poprawne** gramatycznie i ortograficznie.
2. Akceptuje się wyraz zapisany wielką literą zamiast małą i odwrotnie pod warunkiem, że zdający nie naruszył innych zasad pisowni, np. pisowni nazw własnych.
3. Akceptowane są również inne odpowiedzi, jeżeli są merytorycznie poprawne i spełniają wszystkie warunki zadania.

Schemat punktowania w zadaniach od 1. do 6.

- 1 p. – poprawna odpowiedź.
0 p. – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Wypowiedź pisemna

Zadanie 7.

Wypowiedz się na jeden z poniższych tematów. Wypowiedź powinna zawierać od 200 do 250 wyrazów i spełniać wszystkie wymogi typowe dla formy wskazanej w poleceniu. Zaznacz temat wybrany przez Ciebie, zakreślając jego numer.

1. Niektórzy rodzice dają nastolatkom kieszonkowe za wykonywanie obowiązków domowych. Napisz **rozprawkę**, w której przedstawisz dobre i złe strony takiego rozwiązania.
2. Wiele osób marzy o odbyciu podróży dookoła świata. Napisz **artykuł**, w którym przedstawisz korzyści wynikające z realizacji takiego marzenia oraz udzielisz rad, jak należy się do takiej podróży przygotować.

Ogólne wymagania egzaminacyjne

- I. *Znajomość środków językowych.*
Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].
- III. *Tworzenie wypowiedzi.*
Zdający tworzy [...] dłuższe wypowiedzi pisemne, bogate i spójne pod względem treści [...].
- IV. *Reagowanie na wypowiedzi.*
Zdający [...] reaguje w sposób zrozumiały, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej [...] pisemnie.

Szczegółowe wymagania egzaminacyjne (rozprawka)

1. *Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].*
- 5.1) *R Zdający stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi w zależności od sytuacji.*
- 5.2) *R Zdający przedstawia w logicznym porządku argumenty za i przeciw danej tezie lub rozwiązaniu.*
- 5.5) *Zdający wyraża i uzasadnia swoje opinie, poglądy i uczucia.*
- 5.11) *Zdający stosuje zasady konstruowania tekstów o różnym charakterze.*

Szczegółowe wymagania egzaminacyjne (artykuł)

1. *Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].*
- 5.1) *R Zdający stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi w zależności od sytuacji.*
- 5.5) *Zdający wyraża i uzasadnia swoje opinie, poglądy i uczucia.*
- 5.7) *Zdający przedstawia zalety [...] różnych rozwiązań.*
- 5.11) *Zdający stosuje zasady konstruowania tekstów o różnym charakterze.*
- 6.10) *Zdający [...] udziela rady.*

Każda wypowiedź jest oceniana przez egzaminatora w następujących kryteriach:

- zgodność z poleceniem
- spójność i logika wypowiedzi
- zakres środków językowych
- poprawność środków językowych.

Zgodność z poleceniem

W ocenie zgodności z poleceniem bierze się pod uwagę liczbę zrealizowanych w wypowiedzi zdającego elementów treści (Tabela A) oraz elementów formy (Tabela B). Następnie przyznaje się punkty w kryterium zgodności z poleceniem zgodnie z Tabelą C.

Tabela A. Zgodność z poleceniem: elementy treści

Elementy treści	Forma	2	1	0
1. wstęp: właściwe i adekwatne do tematu rozpoczęcie wypowiedzi	R*	teza zgodna z tematem ORAZ treścią wypowiedzi (teza „zapowiada” zawartość treściową oraz typ rozprawki)	teza nie jest w pełni poprawna, np. jest zgodna z tematem ALBO z treścią wypowiedzi; odbiegająca od tematu LUB treści wypowiedzi	brak tezy; teza niezgodna z tematem ORAZ treścią wypowiedzi; teza nieczytelna, niejasna, trudna do wskazania; wstęp niekomunikatywny
	A*	wprowadzenie zgodne z tematem ORAZ np. ciekawe, oryginalne, zachęcające do czytania, w ciekawej formie (np. pytanie, cytaty)	wprowadzenie nie jest w pełni poprawne, np. wprowadzenie zgodne z tematem, ale schematyczne ALBO bardziej typowe dla innego typu tekstu (np. rozprawki) ALBO ciekawe, oryginalne, ale odbiegające od tematu	brak wprowadzenia; wprowadzenie niezgodne z tematem, niejasne, nieczytelne, trudne do wskazania; wprowadzenie niekomunikatywne
	L*	wstęp zgodny z tematem i treścią wypowiedzi ORAZ wskazujący cel/powód pisania listu	wstęp nie jest w pełni poprawny, np. nie określa celu ALBO określa cel/powód pisania listu, ale odbiega od tematu ALBO cel nie jest określony jasno ALBO wstęp nie jest zgodny z treścią listu (np. zapowiada poparcie, a opisuje argumenty przeciwne)	brak wstępu; wstęp niezgodny z tematem, niejasny, nieczytelny, trudny do wskazania; wstęp niekomunikatywny
2. pierwszy element tematu	R A L	wieloaspektowa ORAZ/LUB pogłębiona realizacja elementu (np. wsparta przykładami, szczegółowo omówiona)	powierzchnowa realizacja elementu, wypowiedzi brak głębi, np. zdający podaje tylko „listę” argumentów/cech/określeń, żadnego nie rozwijając/uzasadniając	brak wypowiedzi LUB wypowiedź nie jest komunikatywna LUB wypowiedź nie jest związana z tematem / nie realizuje elementu; wypowiedź bardzo pobieżnie dotycząca tematu, np. zdający podaje tylko jeden argument/cechę/określenie, nie rozwijając go
3. drugi element tematu		zakończenie zgodne z tematem oraz treścią wypowiedzi; jeżeli zdający powtarza wstęp – czyni to innymi słowami	zakończenie nie jest w pełni poprawne, np. jest zgodne z tematem ALBO treścią wypowiedzi; odbiega trochę od tematu LUB treści wypowiedzi; zdający stosuje zakończenie schematyczne (sztafpowe) LUB powtarza wstęp praktycznie tymi samymi słowami	brak zakończenia LUB zakończenie nie jest komunikatywne LUB zakończenie jest jedynie luźno związane z tematem oraz treścią wypowiedzi (też jeśli nie jest zgodne)
4. podsumowanie: właściwe i adekwatne do tematu zakończenie wypowiedzi	R A L	wypowiedź nie zawiera fragmentów odbiegających od tematu i/lub nie na temat	wypowiedź zawiera dłuższy fragment / nieliczne krótkie fragmenty odbiegające od tematu i/lub nie na temat	wypowiedź nie spełnia warunków określonych dla poziomu 1.
5. fragmenty odbiegające od tematu i/lub nie na temat	R A L			

* R – rozprawka; A – artykuł; L – list formalny

Tabela B. Zgodność z poleceniem: elementy formy

Elementy formy	Forma	1	0
1. elementy charakterystyczne dla formy	R	teza jest poprawnie umiejscowiona w wypowiedzi	wypowiedź nie spełnia warunków określonych dla poziomu 1.
	A	wypowiedź jest zatytułowana	
	L	wypowiedź zawiera odpowiedni zwrot rozpoczynający i kończący	
2. kompozycja	R A L	wypowiedź cechuje widoczny zamysł kompozycyjny wyrażający się w funkcjonalnie uzasadnionych proporcjach wstępu, rozwinięcia i zakończenia	wypowiedź nie spełnia warunków określonych dla poziomu 1.
3. segmentacja	R A L	tekst jest uporządkowany; układ graficzny pracy (podział na akapity) jest konsekwentny	wypowiedź nie spełnia warunków określonych dla poziomu 1.
4. długość pracy	R A L	długość pracy mieści się w granicach 180–280 słów	wypowiedź nie spełnia warunków określonych dla poziomu 1.

Uwaga: jedna usterka jest wystarczająca, żeby zakwalifikować pracę na 0 w danym podkryterium.

Ostateczną liczbę punktów za zgodność z poleceniem ustala się na podstawie oceny elementów treści i elementów formy, zgodnie z Tabelą C.

Tabela C

Elementy treści	Elementy formy		
	4–3	2–1	0
10–9	5 p.	4 p.	3 p.
8–7	4 p.	3 p.	2 p.
6–5	3 p.	2 p.	1 p.
4–3	2 p.	1 p.	0 p.
2–1	1 p.	0 p.	0 p.
0	0 p.	0 p.	0 p.

Na przykład za wypowiedź, w której elementy treści oceniono na 5, a elementy formy oceniono na 2, za zgodność z poleceniem przyznaje się 2 punkty.

Dodatkowe uwagi dotyczące oceny elementów treści

ROZPRAWKA

Temat

Niektórzy rodzice dają nastolatkom kieszonkowe za wykonywanie obowiązków domowych. Napisz **rozprawkę**, w której przedstawisz dobre i złe strony takiego rozwiązania.

Rozprawka to wypowiedź, w której zdający rozważa zagadnienie podane w poleceniu, przedstawiając argumenty, wspierając je dodatkowymi wyjaśnieniami oraz/lub przykładami. Autor rozprawki „za i przeciw” powinien przedstawić argumenty za i przeciw, odpowiednio sygnalizując przyjęty schemat w tezie wspartej adekwatnymi argumentami i właściwym zakończeniem.

Dobrze napisana rozprawka:

- omawia zagadnienie w sposób przejrzysty i logiczny; wszystkie jej części (wstęp, rozwinięcie, zakończenie) są podporządkowane jednej myśli głównej
- zawiera jasno sformułowaną tezę, odpowiednią do formy rozprawki
- charakteryzuje się stylem formalnym.

Teza

1. Aby teza rozprawki była uznana za zgodną z tematem, wymagane jest odniesienie się do dawania nastolatkom kieszonkowego za wykonywanie obowiązków domowych oraz stwierdzenie, że w pracy będą rozpatrywane dobre i złe strony tego zjawiska (wymaga tego ten typ rozprawki), np. *Some teenagers are given pocket money for doing housework. This solution has some advantages but there are also drawbacks to consider.*
2. Zdający może się odnieść w tezie do dawania nastolatkom pieniędzy za wykonywanie obowiązków domowych (zamiast kieszonkowego).
3. Nie jest wymagane wskazanie, że kieszonkowe jest dawane przez rodziców ALE jeśli zdający odnosi się do osób innych niż rodzice dających nastolatkom kieszonkowe za wykonywanie obowiązków domowych, taka teza jest kwalifikowana jako odbiegająca od tematu, np. *Some grandparents give teenagers pocket money for doing housework. It has good and bad points.*
4. Akceptowane jest użycie takich określeń jak, np. *young people / children / kids* zamiast *teenagers*.
5. Zdający może użyć różnorodnych wyrażen na określenie „wykonywania obowiązków domowych”, np. *home duties, household tasks, do some work in the house, do house chores, perform different jobs in the house.*
Jeśli zdający na określenie obowiązków domowych używa wyrażen sugerujących odrabianie pracy domowej, np. *homework, home's work, home works*, lub następuje znaczne zakłócenie komunikacji poprzez użycie wyrażen takich jak np. *house holds, house shares*, taka teza jest kwalifikowana jako niezgodna z tematem.

6. Jeśli teza dotyczy nagradzania nastolatków za wykonywanie obowiązków domowych, ale nie wskazuje, że chodzi o kieszonkowe / dawanie pieniędzy, taka realizacja jest kwalifikowana jako odbiegająca od tematu.
7. Jeśli teza dotyczy pomagania rodzicom, ale nie wskazuje, że chodzi o wykonywanie obowiązków domowych, jest kwalifikowana jako odbiegająca od tematu.
8. Opisanie problemu, który jest tematem rozprawki, np. stwierdzenie, że coraz więcej rodziców daje nastolatkom kieszonkowe za wykonywanie obowiązków domowych, nie jest tezą, np. *More and more parents pay children for doing housework*.
9. Teza musi zapowiadać oczekiwaną strukturę rozprawki, wskazywać, że prezentowane będą wady i zalety. Na przykład: *...są plusy i minusy takiej decyzji...; ...ma wiele zalet, ale spowoduje też wiele problemów*.
10. Jeśli teza jest pytaniem, które nie zapowiada struktury rozprawki, np. *Czy to dobry pomysł?, Czy to dobry czy zły pomysł?* uznaje się ją za odbiegającą od tematu. (Wyjątkiem jest sytuacja, kiedy pytanie jednoznacznie zapowiada, że będą omawiane wady oraz zalety, np. *What are the advantages and disadvantages of giving teenagers pocket money for doing household chores?*)
11. Fakt, że teza nie zapowiada oczekiwanej struktury rozprawki jest poważną usterką w zakresie zgodności z tematem. Jeśli teza nie zapowiada oczekiwanej struktury rozprawki ORAZ jest niezgodna z treścią rozwinięcia, jest kwalifikowana na poziom 0. (np. rozprawka za i przeciw z jednostronną tezą oraz dwustronną argumentacją).
12. Użycie zwrotów typu: *Moim zdaniem, Według mnie* nie wpływa na obniżenie jakości tezy w rozprawce „za i przeciw”, jeśli zdający wskazuje w tezie na wady i zalety danego zjawiska.
13. Rozpatrując zgodność tezy z treścią pracy, bierze się pod uwagę jej zgodność z rozwinięciem wypracowania.
14. Jeśli zdający nadaje tytuł rozprawce, nie bierze się go pod uwagę, oceniając pracę.

<i>Many teenagers get some pocket money from parents for doing housework. It has both advantages and disadvantages.</i>	Teza zgodna z tematem, zapowiada oczekiwaną strukturę rozprawki.
<i>Psychologists discuss the phenomenon of giving children pocket money. It can have good and bad sides.</i>	Teza odbiegająca od tematu (pod warunkiem, że praca dotyczy dawania kieszonkowego za wykonywanie obowiązków domowych)
<i>Getting pocket money for doing homework is surely a good thing for teenagers but it can also lead to some problems. In recent years many parents allow children to do different jobs to earn money. It can be good or bad.</i>	Tezy niezgodne z tematem.
<i>Many teenagers get parents to make things for the house and have money. It is great but can be problems.</i>	Teza niejasna
<i>Parents who decide to give teenagers pocket money for doing work in the house do a lot of harm to their children.</i>	Teza odbiegająca od tematu (nie zapowiada oczekiwanej struktury rozprawki)
<i>Many parents decide to pay their children for doing housework.</i>	Brak tezy.

Elementy tematu

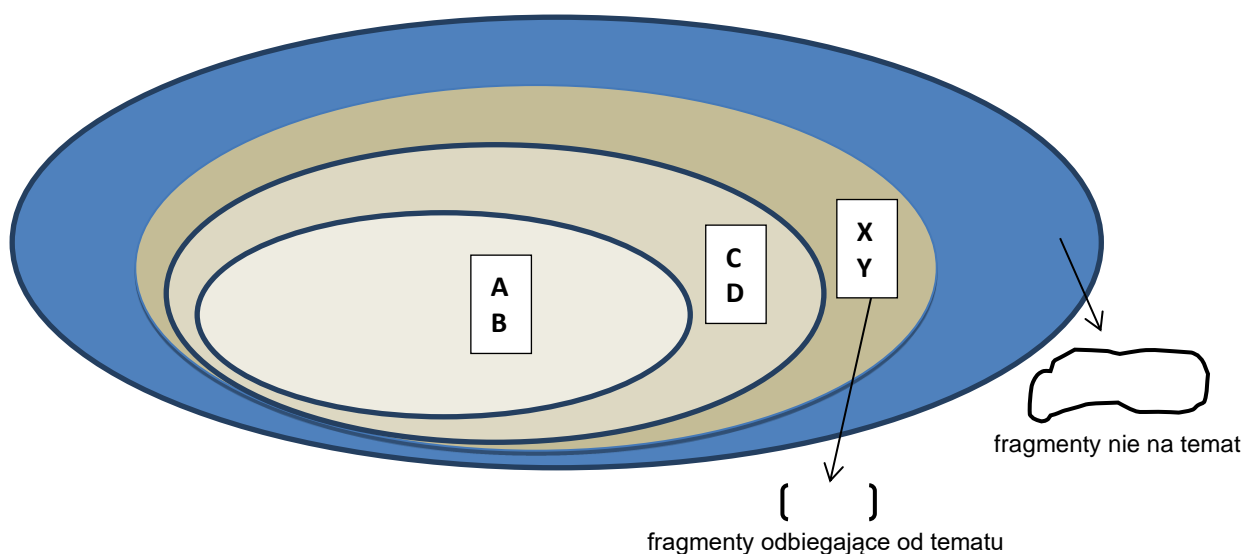
1. Elementami są: (1) dobre i (2) złe strony dawania nastolatkom kieszonkowego za wykonywanie obowiązków domowych.
2. Jeśli argument przedstawiony przez zdającego jest sprzeczny z tematem, nie bierze się tego argumentu pod uwagę, oceniając dany element.
3. Dobre i złe strony mogą być przedstawione z punktu widzenia rodziców / nastolatków / rodziny / społeczeństwa.
4. Jeśli zdający odnosi się do płacenia nastolatkom za co innego niż obowiązki domowe, np. za opiekę nad dziećmi sąsiadów, taka realizacja danej części pracy nie jest akceptowana.

Zgodność z tematem

Niektórzy rodzice dają nastolatkom kieszonkowe za wykonywanie obowiązków domowych. } „główka”

Napisz **rozwprawkę**, w której przedstawisz dobrze i złe strony takiego rozwiązania.

elementy tematu

1. Fragmenty wypracowania **zgodne z tematem**:

- ściśle związane z „główką” i elementami tematu (A, B)
- ściśle związane z „główką”, ale niezwiązane z elementami tematu (C, D), np.
  - przeznaczenie pieniędzy z kieszonkowego otrzymywanego przez nastolatków, (jeśli nie wskazuje na wadę lub zaletę)
  - przedstawienie zasad dawania kieszonkowego
  - uzasadnienie, dlaczego dzieci nie powinny oczekiwać kieszonkowego za obowiązki domowe, jeśli nie prowadzi do wskazania wady.

Fragmenty C, D nie są uznawane za realizację pierwszego i drugiego elementu tematu.

2. Fragmety wypracowania **odbiegające od tematu**:

- luźno związane z „główką” oraz przedstawiające argumenty niezwiązane z elementami tematu (X, Y), np.
  - rozważania na temat wychowywania dzieci, bez związku z daniem kieszonkowego.
  - opis przeszłych doświadczeń piszącego dotyczących dostawania kieszonkowego przedstawiony w formie relacji.

Takie fragmenty są zaznaczone w pracy zdającego nawiasami kwadratowymi. Jeśli występują w pracy, jest ona kwalifikowana na poziom 1 lub 0 zgodnie z punktem 5. w Tabeli A.

3. Fragmety wypracowania **nie na temat**:

- w żaden sposób nienawiązujące do „główki” tematu, np.
  - wady i zalety pracy zarobkowej nastolatków w wakacje / weekendy (poza domem)
  - wady i zalety sprzątanania w domu przez nastolatków.

Takie fragmenty są otaczane „chmurką”. Jeśli występują w pracy, jest ona kwalifikowana na poziom 1 lub 0 zgodnie z punktem 5. w Tabeli A. Fragmenty te nie są uwzględniane w liczbie słów ani brane pod uwagę w ocenie zakresu i poprawności środków językowych.

4. Jeżeli w wypracowaniu występuje fragment (1–2 zdania), który mógłby zostać uznany za odbiegający od tematu lub nie na temat, ale w pracy pełni funkcję logicznego łącznika, uznaje się go za fragment zgodny z tematem (C, D).
5. Jeśli zdający konsekwentnie używa niewłaściwego słowa, które jest kluczowe dla pracy, np. *homework*, *house holds*, ale argumenty pasują do tematu, taka realizacja elementów treści oraz zakończenia jest kwalifikowana na poziom niższy.
6. Jeśli zdający realizuje jeden z elementów tematu we wstępie lub zakończeniu, to dany fragment pracy uznaje się za część rozwinięcia albo część wstępu/zakończenia. Ten sam fragment pracy nie może być realizacją elementu tematu oraz częścią wstępu/zakończenia.
7. W uzasadnionych przypadkach dopuszczalne jest wydzielenie wstępu/zakończenia z dłuższego fragmentu i uznanie tego za dwie oddzielne części, ale wtedy segmentacja oceniana jest na 0.

Podsumowanie: właściwe i adekwatne do tematu zakończenie wypowiedzi

1. Rozpatrując zgodność zakończenia z treścią pracy, bierze się pod uwagę zgodność tej części pracy z rozwinięciem wypracowania.
2. Jeśli w rozwinięciu zdający podaje wady i zalety, a w podsumowaniu pisze, zgodnie z przedstawioną argumentacją, że jest więcej zalet/wad, to takie zakończenie jest akceptowane jako zgodne z treścią i tematem.

Przykłady schematycznego zakończenia rozprawki	Przykłady zakończenia luźno związanego z tematem
As you can see, this trend has not only the advantages but also drawbacks.	To sum up, teenagers need money.
The problem is very important and both advantages and disadvantages have to be considered.	All in all, teenagers should help parents.

Uwagi dodatkowe:

1. Jeśli cała praca dotyczy samego pomysłu dawania kieszonkowego bez odniesienia do wykonywania obowiązków domowych LUB otrzymywania kieszonkowego za odrabianie prac domowych / dobrą naukę, taka realizacja elementów polecenia jest kwalifikowana jako zawierająca fragmenty luźno związane z „główką (XY). Teza jest kwalifikowana jako niezgodna z tematem, a zakończenie może być zakwalifikowane maksymalnie na poziom 1.
2. Jeśli rozprawka jest napisana w formie listu (posiada zwrot rozpoczynający i/lub kończący), segmentacja pracy jest kwalifikowana na poziom 0.
3. Jeśli w rozprawce występują fragmenty, które są wypunktowaniem wad i/lub zalet, segmentacja pracy jest kwalifikowana na poziom 0.

Artykuł

Temat

Wiele osób marzy o odbyciu podróży dookoła świata. Napisz **artykuł**, w którym przedstawisz korzyści wynikające z realizacji takiego marzenia oraz udzielisz rad, jak należy się do takiej podróży przygotować.

W artykule publicystycznym zdający wyraża swoje stanowisko wobec problemu/zjawiska społecznego wskazanego w poleceniu. Celem artykułu jest rzeczowe przedstawienie omawianej kwestii. Artykuł może zawierać elementy opisu, sprawozdania, recenzji, komentarze odautorskie, ocenę faktów, elementy opinii oraz może również podejmować próbę kształtowania opinii czytelników.

Dobrze napisany artykuł:

- ma tytuł przyciągający uwagę czytelnika
- zawiera wstęp, w którym autor stara się zachęcić czytelnika do przeczytania tekstu, np. przywołując fakt lub anegdotę, sygnalizując temat artykułu w formie pytania, używając barwnego języka
- może zawierać pytania zachęcające czytelnika do dalszych rozważań na temat poruszany w tekście.

Wstęp

1. Aby wstęp był uznany za zgodny z tematem, powinien być związany z odbyciem podróży dookoła świata lub realizacją marzeń i wprowadzać go w sposób zachęcający do dalszej lektury, np. *Everyone who has read "Around the World in Eighty Days" wonders what it would be like to do a trip like that. There are also people who dare to take up the challenge, although they not necessarily set a deadline for it. I'm sure it's an incredible experience.*
2. Nie jest akceptowany wstęp, który nie nawiązuje w żaden sposób do zagadnienia przedstawionego w temacie.
3. Zdający nie musi odnosić się we wstępie do korzyści wynikających z odbycia takiej podróży oraz przygotowania się do niej.

Elementy tematu

Elementami są: (1) przedstawienie korzyści wynikających z odbycia podróży dookoła świata; (2) udzielenie rad, jak należy się do takiej podróży przygotować.

(1) przedstawienie korzyści wynikających z odbycia podróży dookoła świata

Wymagane jest wskazanie korzyści wynikających z odbycia podróży dookoła świata / pozytywnych efektów odbycia takiej podróży w trakcie jej trwania lub w przyszłości.

Akceptowane jest także wskazanie korzyści wynikających z realizacji marzeń ogólnie (pod warunkiem, że praca dotyczy odbycia podróży dookoła świata).

Jeśli z całej pracy nie wynika, że chodzi o podróż dookoła świata, ale praca dotyczy dalekiej podróży / podróży do różnych krajów i realizacja elementów tematu pasuje do podróży dookoła świata, to taka realizacja danej części pracy jest kwalifikowana na poziom niższy.

Jeśli zdający wprowadza temat odbycia podróży dookoła świata we wstępie, akceptowana jest sytuacja, że w dalszej części pracy odnosi się do dalekiej podróży / podróży do różnych krajów.

(2) udzielenie rad, jak należy się do takiej podróży przygotować

Wymagane są wypowiedzi, w których zdający radzi, jak się przygotować do podróży dookoła świata. Akceptowane są różnorodne formy przygotowania, np. zgromadzenie zapasów, odpowiednie zabezpieczenie finansowe, przygotowanie psychiczne, nawiązanie kontaktów z osobami w różnych częściach świata.

Jeśli zdający udziela jednej rady dotyczącej przygotowania do podróży i przedstawia argumentację dotyczącą tej rady, taka realizacja tego elementu tematu jest kwalifikowana maksymalnie na poziom 1. Dotyczy to także sytuacji, kiedy zdający radzi, żeby przygotować się dobrze/starannie, i uzasadnia, dlaczego dobre/staranne przygotowanie jest potrzebne.

Przedstawienie wad / negatywnych doświadczeń z podróży dookoła świata jest akceptowane jako realizacja tego elementu tematu, pod warunkiem, że jest powiązane z konkretną radą.

Jeśli praca zdającego nie jest artykułem i ogranicza się do opisu podróży dookoła świata bez odniesienia do elementów tematu, jest traktowana jak niezgodna z poleceniem.

Jeśli drugi element tematu jest omówiony w ostatnim akapicie, ta część pracy jest traktowana jako rozwinięcie. Oznacza to, że zdający pominął zakończenie.

Zgodność z tematem

Wiele osób marzy o odbyciu podróży dookoła świata. Napisz **artykuł**, w którym } „główka”
 przedstawisz korzyści wynikające z realizacji takiego marzenia
 element 1.

oraz udzielisz rad, jak należy się do takiej podróży przygotować
 element 2.

1. Fragmenty wypracowania **zgodne z tematem**:

- ściśle związane z „główką” i elementami tematu (A, B)
- ściśle związane z „główką”, ale niezwiązane z elementami tematu (C, D), np.
  - powody wyruszenia w podróż dookoła świata, które nie wskazują na korzyści wynikające z jej odbycia
  - wady podróży dookoła świata, niepowiązane z żadną radą.

Fragmenty C, D nie są uznawane za realizację pierwszego i drugiego elementu tematu.

2. Fragmenty wypracowania **odbiegające od tematu**:

- luźno związane z „główką” oraz przedstawiające argumenty niezwiązane z elementami tematu (X, Y), np.
  - rady zupełnie nie związane z podróżą dookoła świata
  - prezentacja podróżników, którzy taką podróż odbyli.

Takie fragmenty są zaznaczone w pracy zdającego nawiasami kwadratowymi. Jeśli występują w pracy, jest ona kwalifikowana na poziom 1 lub 0 zgodnie z punktem 5. w Tabeli A.

3. Fragmenty wypracowania **nie na temat**:

- w żaden sposób nienawiązujące do „główki” tematu, np.

– opis wakacji, spędzonych stacjonarnie, np. pobyt w luksusowym hotelu.

Takie fragmenty są otaczane „chmurką”. Jeśli występują w pracy, jest ona kwalifikowana na poziom 1 lub 0 zgodnie z punktem 5. w Tabeli A. Fragmenty te nie są uwzględniane w liczbie słów ani brane pod uwagę w ocenie zakresu i poprawności środków językowych.

4. Jeżeli w wypracowaniu występuje fragment (1–2 zdania), który mógłby zostać uznany za odbiegający od tematu lub nie na temat, ale w pracy pełni funkcję logicznego łącznika, uznaje się go za fragment zgodny z tematem (C, D).
5. Jeśli zdający konsekwentnie używa niewłaściwego słowa, które jest kluczowe dla pracy, np. *exhibition* zamiast *expedition*, ale argumenty pasują do tematu, taka realizacja danej części pracy jest kwalifikowana na poziom niższy.
6. Jeśli zdający realizuje jeden z elementów tematu we wstępie lub zakończeniu, to dany fragment pracy uznaje się za część rozwinięcia albo część wstępu/zakończenia. Ten sam fragment pracy nie może być realizacją elementu tematu oraz częścią wstępu/zakończenia.
7. W uzasadnionych przypadkach dopuszczalne jest też wydzielenie wstępu/zakończenia z dłuższego fragmentu i uznanie tego za dwie oddzielne części, ale wtedy segmentację oceniamy na 0.
8. Jeśli cały ostatni akapit jest realizacją jednego z elementów tematu, to ta część pracy jest traktowana jako rozwinięcie. Oznacza to że zdający pominął zakończenie.

Podsumowanie: właściwe i adekwatne do tematu zakończenie wypowiedzi

Rozpatrując zgodność zakończenia z treścią pracy bierze się pod uwagę zgodność tej części pracy z rozwinięciem wypracowania.

Elementy charakterystyczne dla formy

Nie są akceptowane jako tytuł typowe zwroty rozpoczynające listy, np. *Dear Readers / Hello / Hi*.

Jeśli artykuł jest napisany w formie listu (posiada zwrot rozpoczynający i/lub kończący), segmentacja pracy jest kwalifikowana na poziom 0.

Przykład schematycznego zakończenia artykułu
--

I hope my comments are interesting for you.

Spójność i logika wypowiedzi

2 p.	wypowiedź zawiera najwyżej 2 usterki w spójności ORAZ/LUB logice na poziomie zdania i/lub akapitu i/lub całego tekstu
1 p.	wypowiedź zawiera od 3 do 5 usterek w spójności ORAZ/LUB logice na poziomie zdania i/lub akapitu i/lub całego tekstu
0 p.	wypowiedź zawiera 6 lub więcej usterek w spójności ORAZ/LUB logice na poziomie zdania i/lub akapitu i/lub całego tekstu

Jeśli w pracy występuje dłuższy niekomunikatywny fragment (np. dłuższe zdanie lub 2–3 krótkie zdania), przyznaje się 1 punkt; jeśli takich fragmentów jest więcej, przyznaje się 0 punktów.

W ocenie spójności bierze się pod uwagę, czy i w jakim stopniu tekst funkcjonuje jako całość dzięki jasnym powiązaniom (np. leksykalnym, gramatycznym) wewnątrz zdań oraz między zdaniami/akapitami tekstu.

W ocenie logiki wypowiedzi bierze się pod uwagę, czy i w jakim stopniu wypowiedź jest klarowna (np. czy nie jest jedynie zbiorem przypadkowo zebranych myśli, czy wnioski wynikają logicznie z przesłanek).

Dodatkowe uwagi dotyczące spójności

- Zaburzenie spójności i/lub logiki może wynikać na przykład z:
  - braku połączenia między częściami tekstu; odwoływanie się do czegoś, co nie jest wcześniej wspomniane
  - nieuzasadnionego użycia czasowników w różnych czasach gramatycznych („przeskakiwania” z jednego czasu gramatycznego na inny)
  - błędów językowych i/lub ortograficznych, które powodują, że odbiorca gubi się, czytając tekst
  - poważnych zakłóceń komunikacji w tekście w wyniku błędów językowych
  - braku logiki w tekście, np. przytoczenia argumentu, który jest sprzeczny z ogólnie przyjętymi zasadami rozumowania (jeśli nie ma w pracy żadnego uzasadnienia/kontekstu, który tłumaczyłby taką właśnie realizację polecenia).
- Brak podziału na akapity nie prowadzi automatycznie do obniżenia punktacji za spójność i logikę wypowiedzi.
- Jeżeli w pracy nie są zaznaczone żadne błędy w spójności/logice, należy przyznać 2 punkty w tym kryterium.
- Jako usterki w spójności/logice egzaminator oznacza te fragmenty, w których gubi się, czytając tekst. Błędy językowe i ortograficzne mogą powodować zaburzenie spójności i logiki, ale wiele zależy od kontekstu wypowiedzi. Ten sam błąd może w mniejszym lub większym stopniu zaburzać zrozumienie tekstu.
- Błędy logiczne mogą często wynikać z niewystarczającego kontekstu w treści pracy, braku kluczowego elementu do uzasadnienia stwierdzenia, które samo w sobie jest sprzeczne z zasadami logiki.
- Wyrazy napisane po polsku lub w języku innym niż język egzaminu egzaminator zaznacza jako błędy w spójności, jeśli w znacznym stopniu utrudniają zrozumienie

komunikatu. Jeśli komunikacja nie jest zaburzona, podkreśla je jedynie jako błędy językowe.

7. Jeśli praca (lub jej obszerne fragmenty) jest w znacznej większości niespójna/ niekomunikatywna/niezrozumiała dla odbiorcy, egzaminator może zaznaczyć całość pracy (lub dany fragment) „pionową falą” na marginesie i nie podkreślać poszczególnych zaburzeń. Jednocześnie w takiej pracy oznacza się błędy.

Zakres środków językowych

W ocenie zakresu środków językowych bierze się pod uwagę zróżnicowanie i precyzję środków leksykalno-gramatycznych użytych w wypowiedzi.

3 p.	<ul style="list-style-type: none"> • szeroki zakres środków językowych • w pracy występują dość liczne fragmenty charakteryzujące się naturalnością i różnorodnością frazeologiczną oraz precyzją użytych środków językowych
2 p.	<ul style="list-style-type: none"> • zadowalający zakres środków językowych • w pracy występuje kilka fragmentów charakteryzujących się naturalnością i różnorodnością frazeologiczną oraz precyzją użytych środków językowych, jednak w większości użyte są struktury o wysokim stopniu pospolitości
1 p.	<ul style="list-style-type: none"> • ograniczony zakres środków językowych • w pracy użyte są głównie struktury o wysokim stopniu pospolitości
0 p.	<ul style="list-style-type: none"> • bardzo ograniczony zakres środków językowych • w pracy użyte są wyłącznie struktury o wysokim stopniu pospolitości
<i>Jeżeli w wypowiedzi występują rażące/liczne uchybienia w stosowności i/lub jednolitości stylu, wówczas liczbę punktów przyznanych za zakres środków językowych można obniżyć o 1 punkt (maksymalnie do zera).</i>	

Zadowalający zakres środków językowych odnosi się do środków leksykalno-gramatycznych, ujętych w zakresie struktur w Aneksie do Informatora, których znajomości można oczekiwać od absolwenta szkoły ponadgimnazjalnej **w roku szkolnym 2021/22** na poziomie **B1+** (w skali ESOKJ).

Przez „naturalność” rozumie się charakterystyczny dla danego języka sposób wyrażania znaczeń, natomiast przez „precyzyjne sformułowania” rozumie się wyrażanie myśli z wykorzystaniem słownictwa swoistego dla tematu i unikanie słów oraz struktur o wysokim stopniu pospolitości, takich jak *miły, interesujący, fajny*.

Przez „stosowność” stylu rozumie się dostosowanie przez zdającego środków językowych do wybranej formy wypowiedzi, celowość zastosowanych konstrukcji składniowych i jednostek leksykalnych. Styl niestosowny to np. styl zbyt metaforyczny lub zbyt bliski stylowi potocznemu w odmianie mówionej. Przez „jednolitość” stylu rozumie się konsekwentne posługiwanie się jednym, wybranym stylem. Mieszanie różnych stylów wypowiedzi uznaje się za uzasadnione, jeśli jest funkcjonalne (tzn. czemuś służy). Styl uznaje się za niejednolity, jeżeli zdający miesza bez uzasadnienia różne style wypowiedzi, np. w tekście rozprawki występują fragmenty nazbyt potoczne, z wtrętami ze stylu urzędowego.

Za zbyt nieformalny język i/lub personalne rozważanie problemu w rozprawce, zwłaszcza typu „za i przeciw”, egzaminator odejmuje punkty w zakresie środków językowych (uchybień w stylu).

Poprawność środków językowych

W ocenie poprawności środków językowych bierze się pod uwagę błędy gramatyczne, leksykalne, ortograficzne i interpunkcyjne. Punkty przyznaje się zgodnie z poniższą tabelą.

Poprawność językowa (leksykalno-gramatyczna)	Poprawność zapisu (ortograficzna, interpunkcyjna)	
	nieliczne błędy zapisu	liczne LUB bardzo liczne błędy zapisu
nieliczne błędy językowe	3 p.	2 p.
liczne błędy językowe	2 p.	1 p.
bardzo liczne błędy językowe	1 p.	0 p.

1. W przypadku wątpliwości w sytuacjach granicznych o zakwalifikowaniu pracy do niższej lub wyższej kategorii punktowej decyduje „waga” błędów oraz ich wpływ na komunikację.
2. Błędy interpunkcyjne traktowane są jako mniej istotne niż błędy ortograficzne.
3. W wypowiedziach zdających ze stwierdzoną dysleksją w przypadku bardzo licznych błędów językowych, które nie zakłócają komunikacji lub sporadycznie zakłócają komunikację, przyznaje się 1 punkt. Jeżeli błędy językowe są bardzo liczne i często zakłócają komunikację, przyznaje się 0 punktów.

Kwalifikowanie i oznaczanie błędów

rodzaj błędu	sposób oznaczenia	przykład
błąd językowy (leksykalny, gramatyczny)	podkreślenie linią prostą	Marek <u>lubić</u> czekoladę.
błąd językowy spowodowany brakiem wyrazu	znak √ w miejscu brakującego wyrazu	Marek √ czekoladę.
błąd ortograficzny	otoczenie słowa kołem	Słońce (gżeje).
błąd językowy i ortograficzny w jednym słowie	podkreślenie linią prostą i otoczenie kołem	Słońce (gzać) w lecie.
błędy w spójności / logice	podkreślenie linią falistą	Założyłem kurtkę <u>bo było gorąco.</u>
fragment odbiegający od tematu	otaczamy nawiasami kwadratowymi	[Fragment odbiegający od tematu]
fragment niezgodny z tematem	otaczamy chmurką	Fragment niezgodny z tematem
błędy interpunkcyjne	otoczenie zbędnego znaku kółkiem znak √ w kółku w miejscu brakującego znaku	Było ciepło(,)i deszczowo. Zrobiłem to(√)ponieważ...

Błędy ortograficzne zmieniające znaczenie wyrazu są traktowane jako błędy językowe i oznaczane poprzez podkreślenie wyrazu linią prostą.

Usterki w spójności i logice występujące między akapitami mogą być zaznaczane „pionową falą” na marginesie.

Uwagi dodatkowe

1. Wypowiedź jest oceniana na 0 punktów we wszystkich kryteriach, jeżeli jest
  - w całości nieczytelna (pod pracą zapisuje się „praca w całości nieczytelna”, a na karcie odpowiedzi zaznacza się 0 punktów w każdym kryterium) LUB
  - całkowicie niezgodna z poleceniem (pod pracą zapisuje się „praca całkowicie niezgodna z poleceniem”, a na karcie odpowiedzi zaznacza się 0 punktów w każdym kryterium) LUB
  - niekomunikatywna dla odbiorcy, np. w całości napisana fonetycznie (pod pracą zapisuje się „praca całkowicie niekomunikatywna”, a na karcie odpowiedzi zaznacza się 0 punktów w każdym kryterium).
2. Praca, która zawiera fragmenty odtworzone z podręcznika, zadania zawartego w arkuszu egzaminacyjnym lub innego źródła, w tym internetowego, lub przepisane od innego zdającego, jest uznawana za niesamodzielną.
3. Jeżeli praca zawiera fragmenty na zupełnie inny temat, wyuczone na pamięć lub całkowicie nienawiązujące do polecenia, a jednocześnie zaburzające spójność i logikę tekstu, są one otaczane kołem i nie są brane pod uwagę przy liczeniu wyrazów i ocenie zakresu środków językowych i poprawności środków językowych.
4. Jeżeli wypowiedź zawiera mniej niż 160 wyrazów, przyznaje się 0 punktów za zakres i poprawność środków językowych. W takich pracach nie oznacza się błędów.
5. Jeżeli za wypowiedź przyznano 0 punktów w kryterium zgodności z poleceniem, we wszystkich pozostałych kryteriach przyznaje się 0 punktów.
6. Jeżeli wypowiedź nie zawiera w ogóle rozwinięcia (np. zdający napisał tylko wstęp), przyznaje się 0 punktów w każdym kryterium.
7. Jeżeli za wypowiedź przyznano 1 punkt w kryterium zgodności z poleceniem, we wszystkich pozostałych kryteriach można również przyznać maksymalnie po 1 punkcie.
8. Wyrazy zapisane przy użyciu skrótów, np. *4U*, *bfr sql*, należy oznaczyć jako błędy ortograficzne.
9. W ocenie poprawności środków językowych w wypowiedziach zdających ze stwierdzoną dysleksją nie bierze się pod uwagę błędów ortograficznych i interpunkcyjnych (takie błędy nie są oznaczane w pracy zdającego). Błąd ortograficzny zmieniający znaczenie wyrazu w pracy zdającego z opinią o dysleksji to błąd językowy. Jest on brany pod uwagę w ocenie poprawności językowej.
Zasady te obowiązują również w ocenie prac zdających z dysgrafią, dysortografią, afazją, z zaburzeniami komunikacji językowej, mózgowym porażeniem dziecięcym, a także prac zdających, którzy korzystali z pomocy nauczyciela wspomagającego oraz prac pisanych na komputerze.
10. W przypadku obniżenia punktacji w zakresie środków językowych za usterki stylistyczne, pod pracą zapisuje się „rażące uchybienia w stylu” i wskazuje rodzaj usterki. Samo użycie form skróconych nie jest traktowane jako rażące uchybienie.
11. Zdający może używać oryginalnej pisowni w obcojęzycznych nazwach geograficznych, nazwach obiektów sportowych, gazet, zespołów muzycznych, programów telewizyjnych, tytułach, pod warunkiem że podaje wyjaśnienie w języku egzaminu, tak aby informacja była komunikatywna dla odbiorcy. Z tekstu musi wynikać, że jest mowa o gazecie, filmie, grupie muzycznej itd. lub musi wystąpić określenie *film*, *band*, np. *film „M jak miłość”*, „Świat Dysku” *magazine*.

Jeżeli zdający podaje nazwę w języku innym, niż zdawany i nie podaje objaśnienia, całe wyrażenie jest podkreślane linią prostą i traktowane jako jeden błąd językowy, np. *I read Nowe Horyzonty* – 1 błąd językowy. Oprócz tego całe wyrażenie podkreślane jest linią falistą i traktowane jako błąd w spójności. Jeśli użycie tej nazwy jest kluczowe dla realizacji polecenia, ta informacja nie jest uwzględniana w ocenie treści.

12. Zabronione jest pisanie wypowiedzi obraźliwych, wulgarnych lub propagujących postępowanie niezgodne z prawem. W przypadku takich wypowiedzi zostanie podjęta indywidualna decyzja dotycząca danej pracy, np. nie zostaną przyznane punkty za zakres środków językowych oraz za poprawność środków językowych lub cała wypowiedź nie będzie podlegała ocenie.
13. Praca w brudnopisie jest sprawdzana, jeżeli słowo *Brudnopis* przekreślono i obok zostało napisane *Czystopis*.
14. Jeżeli zdający umieścił w pracy adnotację *ciąg dalszy w brudnopisie* i zakreślił, która część jest czystopisem, to ta część podlega ocenie.

Uwagi dotyczące zasad liczenia wyrazów w wypowiedziach zdających

1. Liczone są wyrazy oddzielone spacją, np. *at home* (2 wyrazy), *for a change* (3 wyrazy), *1780* (1 wyraz), *10.01.2015* (1 wyraz), *10 January 2015* (3 wyrazy).
2. Formy skrócone (*don't, can't, isn't, haven't* itd.) liczone są jako jeden wyraz.
3. Jako jeden wyraz liczone są
  - wyrazy łączone dywizem, np. *well-built, twenty-four*
  - oznaczenia, symbole literowe, bez względu na liczbę liter, np. *SMS/sms*
  - adres mailowy lub internetowy oraz numer telefonu,
4. Adres i podpis nie są liczone w liście.
5. Nie uznaje się i nie uwzględnia w liczbie wyrazów symboli graficznych używanych w Internecie (np. „buźki”).
6. Bierze się pod uwagę wyrazy w języku innym niż język egzaminu np. *I read Nowe Horyzonty* – 4 wyrazy.